

Final del judici

«Cap dels acusats no es penedeix de res i no sols accepten, sinó que reivindiquen, amb força, la seva participació en els fets que es jutgen»

S'ha acabat, finalment, el judici. Cal recordar que, ja en el moment de la detenció dels ara jutjats, el cap dels independentistes aclareix davant la policia que reivindiquen ser tractats com a presos polítics i no pas comuns, que no són espanyols sinó catalans i que volen la independència del seu país. Tot i que, inicialment, els detinguts superaven els 150, finalment són 42 els que són traslladats a la presó central de la capital de l'estat. Un d'ells aconsegueix de parlar amb la nombrosa premsa que els espera a l'entrada: *?Volem crear un Estat lliure. Ara ha fallat, però res ni ningú ens privarà de tornar-hi, Res del que hem passat i res del que encara ens toca passar no ens sap greu. Hi tornarem!??.*

El líder independentista declara, davant del jutge d'instrucció: ?Mai de la vida l'esperit liberal no podrà fraternitzar amb el despotisme, ni l'esperit democràtic amb el reaccionarisme inquisitorial?. I afegeix: *?Volem una República Catalana independent dins del concert dels pobles lliures, un Estat democràtic, pacífic i republicà?.* L'impacte de la coherència i fermesa dels catalans és gran entre les autoritats judicials, policials i penitenciàries, de manera que a la presó les mesures quotidianes cap a ells és d'una tolerància excepcional i, per això, reben amb facilitat la visita de familiars i amics, els quals els transmeten la solidaritat transmesa per compatriotes, d'arreu del món, sobretot d'Amèrica. Cada dia es troben tots al pati, on es reuneixen i on reben la bona nova que un grup d'advocats, de la ciutat on són empresonats, s'han ofert a portar-los la defensa, desinteressadament.

És al gener que s'inicia la compareixença en un palau de justícia que ha hagut d'habilitar la sala més gran del recinte, excepcionalment, per encabir-hi l'afluència de periodistes i de públic que vol assistir-hi. El cap dels independentistes hi compareix amb l'uniforme caqui de gala, amb guants de pell clara, altres sis acusats van també d'uniforme i la resta, fins als 17 que finalment hi seran jutjats, vestits de civil. Un dels acusats assegura que només parla català, motiu pel qual s'ha de recórrer a un intèrpret, del tot inútil atès que aquest el que parla és espanyol i l'encausat català. Li formulen preguntes, però aquest no respon.

La incidència lingüística fa del tot comprensible la causa nacional que el encausats asseguruen defensar. Crida l'atenció de la sala el fet que cap dels acusats no es penedeix de res i no sols accepten, sinó que reivindiquen, amb força, la seva participació en els fets que es jutgen. Així ho confirmen els seus advocats en les seves intervencions reiterades, fins al punt que el president de la sala exclama: *?El que és curiós és que tots es planyen de no haver pogut fer més del que van fer?.* El judici esdevé un míting independentista permanent, per part de tots els acusats sense excepció, i la valentia de les seves posicions, amb aires èpics de romanticisme coratjós, és rebuda amb simpatia pel públic assistent, entre el qual compten alguns dels noms considerats més selectes de la societat de la capital de l'estat.

Finalment, arriba la sentència, que, a la pràctica, és absolutòria: dos mesos de presó per al cap, un mes per als altres acusats, una multa i pagament de les costes judicials. Amb el temps que porten empresonats, surten tots en llibertat. Tots han d'abandonar el territori de l'estat i passen a refugiar-se, com a exiliats, a Bèlgica. El cap del grup, s'instal·la a Brussel·les, al 44 de la Rue Frédéric Pelletier. La seva preocupació més important és doble: per una banda cercar solucions per resoldre les necessitats materials dels independentistes refugiats i, de l'altra, preparar les accions futures amb el mateix objectiu: assolir la independència de Catalunya. Alguns han anat a Mèxic i algun altre als Estats Units. Som al febrer de 1927 i només dos encausats han restat a París, la ciutat on han patit presó i on s'ha produït el judici. Macià, de Brussel·les estant, prepara el pas següent per internacionalitzar Catalunya, després d'haver estat

el primer català a aparèixer a la portada del setmanari anglès *TIME*. Viatjarà a Amèrica, per Cuba, Argentina, Uruguai i els Estats Units, amb un missatge únic: *¿hem fet allò que devíem per Catalunya?*.

Gairebé un segle després, la lluita continua...